

“ Humanisme bliver i dag brugt som skældsord. Den udvikling gør mig ondt

POLITIKEN | Lørdag 2. marts 2019

Medmenneskeligheden har trange kår i disse tider, så det er vigtigt, at vi tør sige fra – i tide. Det mener advokat Steen Lassen, der som formand for Sportgoodsfonden står i spidsen for støtte til mangfoldighed og civilcourage. Fonden har for nylig hædret Nyborg Gymnasiums rektor med 100.000 kroner.

INTERVIEW HUMANISME

LARS UNGERMANN

Hadet. Først og fremmest er hadet, men også frygten rykket ind i vores tilværelse. Det ses og høres i vores sprog som små dråber arsenik. Det er en af de største trusler mod det humanistiske samfund, og det gør mig så ondt.

Vi befinder os på advokat Steen Lassens kontor i Frederiksstaden i København, hvorfra han som formand for Sportgoodsfonden er med til at sætte lys på mennesker og projekter, der i stifterens ånd får »De Hvide Busser til at køre videre«, som han siger.

Stifteren, politibetjent Christian Helmer Jørgensen, blev reddet fra koncentrationslejre af selvsamme busser og grundlagde senere som succesrig forretningsmand fonden.

Under mottoet 'Mangfoldighed – når samfundet finder sammen' er Sportgoodsfonden blevet en aktør for medborgerskab og medmenneskelighed.

»For mig er humanisme noget af det

vigtigste, der findes, og jeg føler, at jeg burde leve i et samfund, som er gennemsyret af humanistiske idealer. Men nu hører man humanismen blive brugt som skældsord. Den udvikling gør mig ondt«, siger den 74-årige advokat.

Sportgoodsfonden har de seneste årtier ydet hjælp til romaer, hjemløse, flygtninge og syge børn. Støtte har også fundet vej til dem, der tør kæmpe mod tidens inhumanisme.

»I Danmark er romaerne pariaer. Derfor hjælper vi romaerne. Og rektoren fra Nyborg, der møder et enormt politisk pres og alligevel fortsætter med at undervise asylafviste somaliske børn, fortjener også støtte. For ånden i Sportgoodsfonden er humanisme; at hjælpe dem, der er nederst i samfundet, og at støtte dem, der udviser civilcourage«, siger Steen Lassen.

Den højreradikale jagt

Henrik Vestergaard Stokholm troede ikke sine egne øjne, da han sprættede konvolutten fra Sportgoodsfonden op. En personlig hæderspris på 100.000 kroner var blevet tildelt rektoren for Nyborg Gymnasium, fordi han trodsede myndighedernes henstillinger om at undlade at undervise to døtre i en somalisk familie, som har fået afslag på forlænget opholdstilladelse, men endnu ikke er udvist.

Sagen har fået DF's Martin Henriksen til at beskyldte rektoren for »at lege politiker«, og senest har Dansk Folkeparti bebudet en ændring af udlændingeloven for at hindre de to piger og andre i lignende situation i at blive undervist. Den udvikling harmes Steen Lassen over:

»Sagen mod rektoren er et skræmmende eksempel på truslen mod humanismen i Danmark. De højreradikale jager og søger sanktion mod en lovlydig borger, for nu skal vi efterleve deres politik, eller de skal komme efter os ved at true vores troværdighed, faglighed og arbejde. Sagen er konkret, men budskabet er rettet til alle.

Når fonden giver en hæderspris til rektoren, 'leger' I vel også politikere og bliver til aktive debattører? Er det fondens formål?

»Vi giver blandt andet hæderspriser, i

Når man som jeg er privilegeret, har man pligt til at være en engageret samfundsborger og kæmpe for sine værdier. Det forsøger jeg så

håb om at de er med til at påvirke samfundet i en humanistisk retning. Den italienske forfatter Primo Levi, der også overlevede en koncentrationslejr, skrev i sin bog 'Hvis dette er et menneske', at det er vigtigt at kunne se mennesket i den anden. Ellers kan det ske igen. Det gør Nyborg-rektoren netop. Han ser mennesket i de to piger i stedet for blot at se to numre, der skal udvises», siger Steen Lassen.

»For fonden er det at turde sige fra og i tide, selv om det indebærer en personlig risiko, en afgørende lære fra koncentrationslejren og fra de frivilliges indsats med De Hvide Busser. Og Nyborg-rektoren viste netop denne civilcourage ved at handle ud fra sin humanistiske overbevisning og med personlig risiko, da han sagde fra. Det aftvinger respekt og er støtteværdigt«.

Er det ikke for letkøbt fra din fine position at komme med denne harske kritik?

»Jeg er opdraget med Voltaire, Rousseau og Goethe. Af det har jeg lært, at når man som jeg er privilegeret, har man pligt til at være en engageret samfundsborgere og kæmpe for sine værdier. Det forsøger jeg så«.

Steen Lassen er både belæst og berejst, forstår man. Han har læst jura på Københavns Universitet og Harvard Law School samt litteratur på Cambridge og i Salzburg, og netop litteraturen tyr advokaten ofte til, når han skal besvare et kildent spørgsmål.

Dansk Folkepartis Alex Ahrendtsen har sagt om rektoren fra Nyborg, at han er en selvgod og selvretfærdig farisæer. Har han ret?

»Jeg vil understrege, at jeg nu taler som privatperson og altså ikke på fondens vegne. Men nogle udtalelser er bare så grove og uværdige, at de ikke fortjener svar. Det minder mig om en tale, jeg hørte, fra et årsmøde i Dansk Folkeparti, hvor nogle udtalelser om romaerne var så grove, at jeg end ikke vil tage dem i min mund. Det frygteligste var at høre de klapsalver, udtalelserne blev mødt med fra salen«.

Der er vel en årsag til den udvikling? At folk føler sig løbet over ende af globaliseringen og dens følger med immigranter og flygtninge?

HÆDER. 100.000 kroner fik rektor for Nyborg Gymnasium Henrik Vestergaard Stokholm (i blå skjorte) af Sportgoodsfondens. De penge er blevet brugt til at sikre de største børn fra en udvisningstruet somalisk familie undervisning.

Arkivfoto: Louise Herrche Serup

»I Sportgoodsfondens ånd er jeg imod grænser og går ind for et fælles Europa, og derfor er flygtningeproblematikken selvfølgelig noget, der skal løses i det europæiske fællesskab, dvs. EU. Det siger regeringen nej til - til trods for at undersøgelser viser, at befolkningen er for det«.

Så er løsningen at gøre som i Sverige og Tyskland - at isolere højrefløjen?

»Umiddelbart ja. Men hvis man isolerer dem, er der nogen, der mener, at de måske bliver endnu stærkere. Jeg savner nogle ledere, der i det mindste vil gøre et forsøg på at tøjle de bevægelser af sproglig art, som er meget skadelige. Hvis vi havde haft en stor humanistisk leder i dag, havde situationen været anderledes positiv«, siger Steen Lassen.

»Problemet er også, at de andre store partier ikke tager afstand. Derved bliver DF's udtalelser jo legitimeret. Det rammer de værdier, som jeg troede var fremherskende i det samfund, jeg lever i«.

Ord som arsenik

Sportgoodsfondens har tidligere støttet en romafestival, hvor det med fondens ord »måske mest ekskluderede kulturfolk i Europa fik lov til at træde ud af skyggerne med deres egen kultur og identitet« i de tre dage, festivalen i Aarhus varede.

Det ligger også fint i forlængelse af holdningen hos fondens stifter, der i sin bog om sit koncentrationslejrhold, 'Mit ragnarok', skriver, at »Romaerne var det nederste lag på lejrens rangliste. Det var nogle ynkelige mennesker i en ussel påklædning. Måske understregede deres tatertræk en karakter, der var os ukendt«.

Jeg savner nogle ledere, der i det mindste vil gøre et forsøg på at tøjle de bevægelser af sproglig art, som er meget skadelige

BLÅ BOG

Foto: Marianne Grensholt

Steen Lassen

Født 1944. Jurist fra Københavns Universitet og lfm fra Harvard Law School. Har læst litteratur i Cambridge og Salzburg samt sanskrit i Indien.

Formand og administrator for Sportgoodsfondens.

Men som Christian Helmer Jørgensen tilføjer: »De var mennesker«.

Siger du, at vi ikke ser romaerne som mennesker?

»Er der noget i vores udvikling herhjemme, jeg er bekymret over, så er det udviklingen i sprogbrugen, bl.a. ved omtalen af romaerne«, siger Steen Lassen og fortæller, at Sportgoodsfondens af samme grund har støttet oversættelsen til dansk af Victor Klemperers bog om Det Tredje Riges Sprog, der udkom to år efter afslutningen på Anden Verdenskrig.

Steen Lassen finder bogen frem og citerer:

»Ord kan virke som bittesmå dråber arsenik. De sluges ubemærket, de synes ikke at have nogen virkning, men efter nogen tid viser giftens virkning sig alligevel«.

lars.ungermann@pol.dk